

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קכ"ח ע"א

**אמר התובע לנתבע או להיפך – בדין זה נאמן עלי אבא או אביך להיות דיין,
האם יכול לחזור בו לר' אבא?**

באמר נתבע לתובע	באמר תובע לנתבע	
יכול לחזור בו	אינו יכול לחזור בו	לר' מאיר
אינו יכול לחזור בו ¹	אינו יכול לחזור בו	לרבנן

האומר לחבירו עבדי גנבת, וא"ל רצונך השבע וטול, האם יכול לחזור בו? [תד"ה הכי].

אחר שבועה	קודם שבועה	
לרש"י: יכול לחזור בו ² לתוס': אינו יכול לחזור בו	יכול לחזור בו	לר' מאיר
אינו יכול לחזור בו ⁴	לרש"י: יכול לחזור בו ³ לתוס': אינו יכול לחזור בו	לרבנן

האם דין עבד כקרקע לענין הדינים דלהלן?

לענין סוג הקנין ושבועה	לענין גביית בע"ח מהיתומים	
כקרקע	כקרקע ⁵	לר' אבא
כקרקע	אינו כקרקע ⁶	לרב נחמן

¹ כן דייקה הגמ' מדברי ר' אבא לבאר שבאתן לך [דהיינו שאומר הנתבע לתובע שאם יחייבוני אבא או אביך בדין אתן לך] פליגי ר"מ ורבנן והלכה כחכמים, ולפי"ז באמר תובע לנתבע [דהיינו אמחול לך] לכו"ע לא יכול לחזור בו.

² הנה תוס' הביאו לשיטת רש"י שסובר שר' אבא בא לפסוק כרבנן דאפי' קודם שנשבע אינו יכול לחזור בו, וא"כ ס"ל שקודם גמר דין – והיינו קודם שבועה, בזה נחלקו ר"מ וחכמים, אבל לאחר גמר דין לכו"ע אינו יכול לחזור בו.

³ וגורס בסוגין נשבע בלאו וא"ו, ור"ל שחייב להשבע אחר שהסכים בתחילה, ולא שאם רוצה להשבע ואם לא יחזור בו קודם השבועה.

⁴ ולכן כתבו תוס' לשיטתם הנ"ל דלא כרש"י, שר' אבא שאמר שאין יכול לחזור בו מיירי באופן שכבר נשבע, שאז הוא דומה לגמר דין ולא יכול לחזור בו אליבא דחכמים, אולם קודם שבועה דהוי כקודם גמר דין לכו"ע יכול לחזור בו.

⁵ אולם למסקנא לקמן בסוף עמ' ב', אמרינן שגם ר' אבא ס"ל דאין גובין, ואינו כקרקע לענין זה.

⁶ דאף שהוקש עבד לקרקעות, כדכתיב [ויקרא כ"ה] והתנחלתם וכו', מ"מ כיון שאין בע"ח סומך אלא על דברים הקבועים ואינם זזים משא"כ עבדים שאפשר להיזם ולהחביאם, לכך אינם משתעבדים.

הוכן ע"י כולל עיין הדר

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קכ"ח ע"א

ראובן ושמעון אחים, מה דין בניהם ונכדיהם בעדות אחד לשני?

שמעון (ראשון)	ראובן (ראשון)	בנו חנוך (שני)	בן חנוך (שלישי)
אסור	אסור	אסור	לרבא : מותר
אסור	אסור	אסור	מותר

האם נכד מעיד לסבו, או לאבי סבו? [תד"ה לית].

לרשב"ם	לסבו ⁷	לאבי סבו וכל הדורות
אינו מעיד	אינו מעיד	אינו מעיד
לתוס'	אינו מעיד	מעיד ⁸

עד שהיה יודע בעדיות דלהלן ונסתמא, האם מצטרף לעד כשר להעיד? [תד"ה פיתח].

לר' אבא ⁹	בקרקע	בגלימא	בנסכא	בגט (תוס')
פסול	פסול	פסול	פסול	כשר ¹⁰
לשמואל	כשר	פסול	פסול	כשר
לרב ששת	כשר	כשר	פסול	כשר
לרב פפא	כשר	כשר	כשר	כשר

⁷ הסיקה הגמ' דלא פסקין כמר בר רב אשי הסובר שנכד מעיד לסבו אף שאתפלג דרא.

⁸ ס"ל לתוס' דכיון שאתפלג כ"כ לא חשוב קרוב ומעיד.

⁹ וכן היא גם סברת תנא דברייתא. וראה עוד לקמן בדף קכ"ט ע"א תד"ה אי.

¹⁰ כן כתבו בתד"ה פיתח, שאפי' לתנא דברייתא דס"ל כר' אבא שכל פיקח שנסתמא פסול לכל עדיות, מ"מ לעדות גט אשה כשר, דבעדות גט אשה הקלו רבנן להכשיר אפילו אשה וקרובים.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קכ"ח ע"ב

המוציא שטר חוב על חבירו, וטוען המלוה שלא נפרע, והודה הלוח שחייב מחצה, ויש עדים שפרע הכל, מה הדין המחצה שהודה בו כשנכסיו בני חורין, ומה הדין לענין שבועה?

לענין שבועה	הודה במחצה ואח"כ באו עדים	באו עדים ואח"כ הודה במחצה
לענין תשלומים ¹³	משלם	משלם
	נשבע ¹¹	אינו נשבע ¹²

שטר שכתוב בו סלעים או דינרים, מלוה אומר חמש ולוח אומר שלוש, מה דינו?

לר' עקיבא ¹⁴	כשאין עדים	כשיש עדים
לר' שמעון בן אלעזר ¹⁵	נשבע	נשבע
	נשבע	לר' אבא: נשבע ¹⁶ למר בר רב אשי: אינו נשבע

¹¹ צריך להשבע כמודה במקצת, דע"י הודאתו או מבינים שיש כאן עוד איזה מלוה על פה מלבד מה שפרע את המלוה בשטר, ובה הא הודה במקצת וחייב.

¹² מכיון שבאו עדים קודם הודאתו, הרי שבהודאתו הוא משיב אבידה, דבלא הודאתו היה פטור מחמת העדים.

¹³ דאף שיש עדים שפוטרים אותו מ"מ הודאת בע"ד עדיפא מהם ולכך חייב בכל מקרה לשלם מחצה אם יש כאן נכסים בני חורין, אולם לגבי נכסים משועבדים אינו נאמן, דיאמרו הלקוחות או מאמינים לעדים שהשטר פרוע ואתם עשיתם קנוניה ביניכם כדי להוציא מאיתנו.

¹⁴ הנה סברת ר"ע, דכיון שכתוב בשטר סלעים או דינרים הרי שמיעוט רבים שנים, ומכח השטר אין חייב אלא שנים, וכשהודה ואמר שחייב שלוש הרי הוא כמשיב אבידה ופטור משבועה אף שהלווה טוען חמש דאין זה מודה במקצת. ודייק ר' אבא שדוקא כשאין עדים, אולם כשיודע שיש בנדון זה עדים, מפחד שמא אולי יעידו לרעתו ולכך הודה בשלוש ואינו חשוב משיב אבידה, וא"כ הוי מודה במקצת וחייב שבועה.

¹⁵ וסברת ר"ש בן אלעזר, דאף שכתוב בשטר סלעים או דינרים, מ"מ כיון שמלוה אומר חמש והוא הודה בשלוש, חשוב מודה במקצת וחייב שבועה. ודייק מר בר רב אשי שזה דוקא כשאין עדים, אולם כשבאו עדים לבסוף ואמרו כדבריו לא שייך להשביעו דחזינן שאינו מודה במקצת.

¹⁶ כמבואר לקמן בדף קכ"ט ע"א ברשב"ם בד"ה ומאתקפתא, שר' אבא ס"ל דכיון שלא ידע מה יש בלב העדים, א"כ מירתת ולא חשוב משיב אבידה אלא מודה במקצת, ולכן צריך להשבע.